

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

2021 m. lapkričio 9 d. Nr. 4D–2021/1–1086
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Augustinas Normantas gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja), kurios interesus atstovauja Y (toliau vadinama – Pareiškėjos atstovas), skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama – NŽT) tarnautojų galimai biurokратиškų veiksmų (neveikimo), kai Pareiškėjai teisės aktų nustatytais terminais nebuvo pateiktas NŽT sprendimas į jos 2021 m. liepos 14 d. teiktą skundą.

2. Skunde Seimo kontrolieriui ir jo papildyme Pareiškėja ir Pareiškėjos atstovas, be kita ko, nurodo:

2.1. „2021 m. vasario 19 d. X kreipėsi į NŽT Vilniaus miesto skyrių (toliau – Skyrius) su prašymu „Dėl valstybinės žemės sklypo dalies pirkimo“ (registracijos data 2021-02-19, Nr. 49FP-666), kuriuo paprašė skirti jai nuosavybės teise priklausančiai 16,89 kv. m. negyvenamajai patalpai – garažui (boksui), esančiam <...>, Vilnius (unikalus daikto numeris <...>, [...]), žemės sklypo, esančio <...>, Vilnius, (toliau – Sklypas) dalį ir inicijuoti jai priklausančios Sklypo dalies (valstybinės žemės) pardavimo procesą.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „Pastebėjusi, kad su prašymu pateikė netinkamą NTR išrašą, X pakartotinai kreipėsi į Skyrių 2021 m. vasario 24 d. su prašymu „Dėl papildomos informacijos prie 2021-02-19 prašymo“ (registracijos data 2021-02-25, Nr. 49FP-776), kuriuo pateikė tinkamą NTR išrašą.“

2.3. „2021 m. balandžio 2 d. X gavo Skyriaus raštą Nr. 49SD-3313-(14.49.136 E.) „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame nurodyta, jog minėto garažo adresas yra neregistruotas adresu registre, todėl Skyrius, atsižvelgdamas į prieinamus valstybės įmonės Registrų centro bei Žemės sklypo kadastrinių matavimų bylos duomenis, negali nustatyti pastato – garažo (unikalus Nr. <...>) buvimo vietos.“

2.4. „2021 m. balandžio 2 d. X raštu Nr. 49FP-1515 „Atsakymas į NŽT 2021-04-02 raštą Nr. 49SD-3313-(14.49.136 E.)“ kreipėsi į Skyrių ir nurodė, jog minėto Garažo adresas yra įregistruotas dar 2021 m. kovo 9 d., todėl pakartotinai paprašė Skyriaus parduoti dalį Sklypo, priklausančią minėtam garažui.“

2.5. „2021 m. gegužės 11 d. X gavo Skyriaus raštą Nr. 49SD-4844-(14.49.136 E.) „Dėl informacijos pateikimo“, kuriuo jai buvo atsiųstas valstybinės žemės pirkimo – pardavimo sutarties projektas. Sutarties projekte dėl nesuprantamų priežasčių nurodyta tik 17 kv. m. ploto perkama – parduodama Sklypo dalis (koeficientas – 1,01), esanti 765 kv. m. ploto žemės sklype <...>, Vilniuje, kadastro Nr. <...>, unikalus Nr.<...>, registro Nr. <...>.“

2.6. „2021 m. gegužės 18 d. X raštu Nr. 49FP-2492 „Dėl paaiškinimo pateikimo“ kreipėsi į Skyrių ir paprašė paaiškinti, kaip buvo apskaičiuota 17 kv. m. Sklypo dalis, proporcingai tenkanti minėtam garažui.“

2.7. „2021 m. birželio 15 d. X gavo Skyriaus raštą Nr. 49SD-6270-(14.49.136E.) „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame buvo netinkamai, neišsamiai atsakyta į 2021 m. gegužės 18 d. prašyme užduotą klausimą, nepaaiškinta, kodėl ir kokių pagrindų garažui tenkanti Sklypo dalis buvo nustatyta būtent atsižvelgiant į garažų užstatytą Sklypo plotą, o ne vadovaujantis teisės aktais, t. y. proporcingai NT plotui. Nepaaiškinta, kokių pagrindų Skyrius nesivadovauja lygiateisiškumo principu ir pareiškėjai X skyrė ne NT objektui proporcingai priklausančią Sklypo dalį (kaip kitų NT objektų savininkų atveju), o Sklypo dalį, lygią garažų užstatytam plotui.“

2.8. „Atsižvelgiant į tai bei kilus pagrįstų abejonių dėl Sklypo dalių likusiems jame esantiems NT objektams nustatymo bei skyrimo teisingumo ir pagrįstumo, X ir Y (Y taip pat priklauso vienas Sklype esantis nekilnojamojo turto objektas bei yra perduota jam priklausanti valstybinės žemės dalis) 2021 m. liepos 14 d. apskundė Skyriaus 2021-06-15 rašą Nr. 49SD-6270-(14.49.136 E.) centrinei NŽT (reg. Nr. 1GS-580; reg. data 2021-07-14; [...].“

2.9. „Iki šios dienos [*pastaba*: skundas Seimo kontrolierių įstaigoje buvo gautas 2021 m. rugpjūčio 20 d.] minėtas skundas nėra išnagrinėtas, NŽT pareiškėjams nepateikė jokio atsakymo apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą ar pan.“

2.10. „Atsakyme [*pastaba*: NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. raštas Nr. 1SS-1301-(5.59 E.)] nurodoma, kad 2021-05-03 [*pastaba*: teisinga data 2021 m. gegužės 11 d.] įsakymu Nr. 49VĮ-844-(14.49.2.) nustatė 17 kv. m. ploto Žemės sklypo dalį, atsižvelgiant į garažo (unikalus Nr. <...>) užstatytą plotą, tačiau minėtas įsakymas nepateikiamas, dėl šios priežasties Pareiškėjai neturi galimybės realizuoti įstatyminės teisės šį įsakymą skusti norminių aktų nustatyta tvarka“. Minėto įsakymo NŽT vis tiek nepateikė.“

2.11. „[...] savo skunde NŽT nurodė, jog atsakymas turi būti siunčiamas el. pašto adresu <...>, tuo tarpu NŽT dėl nesuprantamų priežasčių atsakymą pateikė el. pašto adresu <...> [...], kuris yra tikrinamas itin retai, dėl ko galėjome praleisti terminą NŽT nepagrįstam atsakymui apskusti.“

2.12. „[...] Paminėtina, kad valstybės institucijos, tame tarpe NŽT, labai principingai laikosi terminų, per kuriuos joms galima pateikti skundus. Praleidus terminą bent vieną dieną, institucijos iš gyventojų ar kitų pareiškėjų skundų nepriima. Tačiau teisės aktuose nustatyti terminai (per kiek laiko skundai privalo būti išnagrinėti; per kiek laiko privalo pateikti atsakymus į prašymus ir pan.), NŽT, panašu, negalioja. Tokie dvigubi standartai bei lygiateisiškumo, sąžiningumo principų pažeidimai teisinėje valstybėje neturėtų egzistuoti, o iš teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikančių pareigūnų taip pat principingai turėtų būti reikalaujama atsakomybės.“

3. Pareiškėja ir Pareiškėjos atstovas skunde Seimo kontrolieriaus prašo:

„[...] 1. ištirti NŽT pareigūnų veiksmus, pripažinti pareiškėjų skundą pagrįstu;

2. Žemės ūkio ministerijai siūlyti imtis priemonių, kad NŽT pareigūnai laikytųsi teisės aktuose nustatytų terminų;

3. Žemės ūkio ministerijai siūlyti skirti nusižengusiems NŽT pareigūnams tarnybinės (drausminės) nuobaudas; [...].“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėja kartu su skundu, be kitų dokumentų, taip pat pateikė savo ir jos atstovo 2021 m. liepos 14 d. skundą „Dėl NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021-06-15 rašto Nr. 49SD-6270-(14.49.136 E.)“, adresuotą NŽT, kuriame ginčijo, Pareiškėjos įsitikinimu, nepagrįstą NŽT Vilniaus miesto

skyriaus vedėjo 2021 m. gegužės 11 d. priimtą įsakymą Nr. 49VĮ-844-(14.49.2.) ir NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. birželio 15 d. rašte išdėstytus argumentus.

5. Seimo kontrolierių įstaigai darbo tvarka kreipusis į NŽT dėl Pareiškėjai nepateikto atsakymo į jos 2021 m. liepos 14 d. skundą, buvo gauta informacija, jog NŽT atsakymas Pareiškėjai yra parengtas ir Pareiškėjai buvo išsiųstas 2021 m. rugpjūčio 23 d.

6. Pareiškėja ir jos atstovas 2021 m. rugsėjo 8 d. Seimo kontrolieriui pateiktame skundo papildyme pripažino, kad Pareiškėja yra gavusi NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. raštą Nr. 1SS-1301-(5.59 E.), tačiau akcentavo, jog atsakymas Pareiškėjai buvo pateiktas praėjus 28 darbo dienoms po Pareiškėjos 2021 m. liepos 14 d. skundo NŽT gavimo.

7. Dėl Pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierius su paklausimu kreipėsi į NŽT, be kita ko, skundžiamos institucijos prašydamas: pateikti NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2021 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. 49VĮ-844-(14.49.2.) „Dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo (kadastro Nr. <...>), esančio <...>, Vilniuje, dalių dydžio nustatymo“ kopiją; informuoti, dėl kokių priežasčių NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2021 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. 49VĮ-844-(14.49.2.) kopija nebuvo pateikta Pareiškėjai, nors savo 2021 m. liepos 14 d. skunde ji akcentavo, jog minėtasis NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo sprendimas jai nėra (nebuvo) pateiktas; nurodyti, dėl kokių priežasčių NŽT atsakymas Pareiškėjai į jos 2021 m. liepos 14 d. skundą buvo pateiktas praleidus teisės aktuose nustatytą 20 darbo dienų terminą; informuoti, ar Pareiškėjos 2021 m. liepos 14 d. skundo nagrinėjimo terminas buvo pratęstas Viešojo administravimo įstatyme numatytu pagrindu; jei taip – nurodyti, dėl kokių priežasčių Pareiškėja nebuvo informuota apie jos skundo nagrinėjimo pratęsimą; jei ne – nurodyti, kodėl nebuvo priimtas sprendimas dėl Pareiškėjos skundo nagrinėjimo procedūros pratęsimo; paaiškinti, kodėl NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. raštas Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) Pareiškėjai buvo išsiųstas el. paštu <...>, o ne <...>, kaip to savo 2021 m. liepos 14 d. skunde pageidavo Pareiškėja; informuoti, ar, NŽT duomenimis, Pareiškėja kreipėsi į teismą dėl NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2021 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. 49VĮ-844-(14.49.2.) „Dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo (kadastro Nr. <...>), esančio <...>, Vilniuje, dalių dydžio nustatymo“ ir (ar) NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. rašto Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) panaikinimo.

8. NŽT savo pateiktame paaiškinime Seimo kontrolieriui, be kita ko, nurodė:

8.1. „[...] Informuojame, kad atsakant į Pareiškėjos 2021-07-14 skundą Nacionalinės žemės tarnybos 2021-08-23 raštu Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) „Dėl skundo nagrinėjimo“ (toliau – Atsakymas) pateikta informacija, kaip nuo 2006 metų buvo apskaičiuotos ir privatizuotos žemės sklypo (kadastro Nr. <...>), esančio <...>, Vilniuje (toliau – Žemės sklypas), dalys Pareiškėjos nuosavybės teise valdomiems pastatams eksploatuoti. Atkreiptinas dėmesys, kad 2021-07-14 skunde Pareiškėja nebuvo aiškiai suformulavusi prašymo jai pateikti įsakymą, todėl kartu su Atsakymu jo kopija nebuvo pateikta.“

8.2. „[...] Informuojame, kad Nacionalinės žemės tarnybos Žemės administravimo skyriuje, kuriame numatyta 17 etatų, ilgą laiką dirbo tik 12 darbuotojų (trūko 5 darbuotojų), paskelbti konkursai neįvykdavo, be to, liepos – rugpjūčio mėnesiais dalis darbuotojų, kuriuos reikėjo pavaduoti, buvo planinėse kasmetinėse atostogose, todėl Žemės administravimo skyriaus darbuotojams tekdavo didelis darbo krūvis, be to, reikėjo atlikti ir kitas Nacionalinės žemės tarnybos vadovų pavestas svarbias užduotis. Atsižvelgiant į tai, atsakymas į Pareiškėjos 2021-07-14 skundą nebuvo pateiktas laiku, t. y. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatytais terminais (atsakymas buvo pateiktas per 28 darbo dienas, t. y. tik 8 darbo dienomis vėliau). Dėl tų pačių priežasčių Pareiškėjos 2021-07-14 skundo nagrinėjimo terminas nebuvo pratęstas. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėja nebuvo informuota apie tai, kad atsakymas į jos skundą nebus pateiktas laiku.“

8.3. „[...] Atsakymas į Pareiškėjos 2021-07-14 skundą buvo pateiktas el. paštu <...>, o ne Pareiškėjos 2021-07-14 skunde nurodytu jos atstovo el. paštu <...> dėl neatidumo padarytos žmogiškosios klaidos. Atkreipiame dėmesį, kad Pareiškėjai į jos Vilniaus miesto skyriui pateiktus prašymus atsakymai buvo siunčiami el. paštu <...> (Vilniaus miesto skyriaus 2021-05-11 raštas Nr. 49SD-4844-(14.49.136 E.) „Dėl informacijos pateikimo“, 2021-06-15 raštas Nr. 49SD-6271-(14.49.136 E.) „Dėl informacijos pateikimo“). Be kita ko, paminėtina, [...], kad nepaisant to, kad Atsakymas buvo pateiktas kitu, nei nurodyta 2021-07-14 skunde, el. paštu, Pareiškėja jį gavo.“

8.4. „[...] Nacionalinė žemės tarnyba neturi duomenų, kad Pareiškėja būtų kreipusis į teismą dėl Įsakymo ir Atsakymo panaikinimo.“

9. Iš Pareiškėjos kartu su skundu ir jo papildymu bei NŽT Seimo kontrolieriui kartu su paaiškinimais pateiktų dokumentų, be kita ko, nustatyta:

9.1. NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2021 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 49VĮ-844-(14.49.2.) „Dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo (kadastro Nr. <...>), esančio <...> Vilniuje, dalių dydžio nustatymo“ (toliau vadinama – 2021 m. gegužės 11 d. Įsakymas) buvo nustatytos 113 kv. m. ploto valstybinės žemės sklypo dalies, esančios 765 kv. m. ploto žemės sklype (kadastro Nr. <...>) <...>, Vilniuje, dalys, ir nustatyta, jog Pareiškėjai priskirtina (16,89 kv. m. ploto (unikalus Nr. <...>)) – 17 kv. m. ploto.

2021 m. gegužės 11 d. Įsakyme taip pat nurodyta, jog šis NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo įsakymas, remiantis Žemės reformos įstatymo 18 straipsnio ir NŽT direktoriaus 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1P-90 patvirtintų Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių nuostatų pagrindu, gali būti skundžiamas NŽT direktoriui minėtųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais;

9.2. NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. gegužės 11 d. raštu Nr. 49SD-4844-(14.49.136E) buvo pateiktas valstybinės žemės pirkimo – pardavimo sutarties projektas, jame numatant, kad Pareiškėja gali įsigyti 17 kv. m. ploto žemės sklypo dalį, esančią 765 kv. m. ploto žemės sklype <...>, Vilniuje, kadastro Nr. <...>, unikalus Nr. <...>, registro Nr. <...>.

Kartu su minėtoju NŽT Vilniaus miesto skyriaus raštu ir valstybinės žemės pirkimo – pardavimo sutarties projektu 2021 m. gegužės 11 d. Įsakymas Pareiškėjai nebuvo pateiktas;

9.3. Pareiškėjos 2021 m. liepos 14 d. NŽT pateiktame skunde, be kita ko, buvo akcentuota, jog NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. birželio 15 d. rašte Nr. 49SD-6270-(14.49.136E) buvo remiamasi 2021 m. gegužės 11 d. Įsakymu, tačiau „[...] minėtasis įsakymas nepateikiamas, dėl šios priežasties Pareiškėjai neturi galimybės realizuoti įstatyminės teisės šį įsakymą skusti norminių aktų nustatyta tvarka.“

9.4. Pareiškėjos 2021 m. liepos 14 d. NŽT pateiktame skunde, be kita ko, buvo prašoma „[...] visą informaciją, susijusią su šiuo skundu, siųsti el. paštu <...>“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

10. Lietuvos Respublikos įstatymai

10.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.

[...]

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai

1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

10.2. Administracinių bylų teisenos įstatymo:

„17 straipsnis. Bylos, priskirtos administracinių teismų kompetencijai

1. Administraciniai teismai sprendžia bylas dėl:

1) valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus (toliau – vilkinimas atlikti veiksmus);

[...]

26 straipsnis. Išankstinis ginčų nagrinėjimas ne teismo tvarka

1. Prieš kreipiantis į administracinį teismą, viešojo administravimo subjektų priimti individualūs teisės aktai arba veiksmai (neveikimas) ar vilkinimas atlikti veiksmus gali būti, o įstatymų nustatytais atvejais – turi būti ginčijami kreipiantis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją.“

10.3. Žemės reformos įstatymo:

„18 straipsnis. Skundų dėl žemės reformos vykdytojų sprendimų pateikimo ir nagrinėjimo tvarka

1. Sprendimus dėl valstybinės žemės įsigijimo, nuomos ar perdavimo neatlygintinai naudotis asmenys gali apskusti teismui.

2. Skundus dėl žemės reformos metu suformuotų žemės sklypų tinkamumo, žemės privatizavimui, nuomai ir perdavimui neatlygintinai naudotis parengtų dokumentų ir įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimų neatitikties iki sprendimo dėl valstybinės žemės įsigijimo, nuomos ar perdavimo neatlygintinai naudotis priėmimo nagrinėja Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritoriniai padaliniai.

3. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinių padalinių sprendimai ir veiksmai (neveikimas), išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, skundžiami Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka.

[...]

6. Skundas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovui paduodamas per 20 darbo dienų nuo skundžiamo Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinio padalinio sprendimo priėmimo, atliktų veiksmų ar atsisakymo juos atlikti (neveikimo) dienos. [...]

7. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovui paduoti skundai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų.“

10.4. Viešojo administravimo įstatymo:

„10 straipsnis. Administracinių sprendimų priėmimas

[...]

4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...] Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

11. Kiti teisės aktai

11.1. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1P-90 patvirtintose Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklėse (toliau vadinama – Išankstinio ginčų nagrinėjimo taisyklės) numatyta:

„6. Nagrinėjant skundus, Tarnybos valstybės tarnautojai privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo, taip pat Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinės pagalbos, efektyvumo, subsidiarumo ir „vieno langelio“ principais, o teikdami asmenims informaciją – Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme nustatytais informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo principais.

[...]

20. **Skundai turi būti išnagrinėti ir sprendimai priimti per 20 darbo dienų**, išskyrus šių Taisyklių 21 punkte nurodytus atvejus. Skundų nagrinėjimo terminas pradedamas skaičiuoti nuo skundo Tarnyboje gavimo dienos.

Jeigu skundo nagrinėjimo metu asmuo patikslina (papildo) skundą arba iš esmės suformuluoja naujus reikalavimus, skundas turi būti išnagrinėtas ir sprendimas priimtas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo patikslinto (papildyto) skundo gavimo dienos.

21. Šių Taisyklių 20 punkte nurodytą terminą Tarnybos direktorius gali pratęsti, jeigu:

21.1. skundą nagrinėti pavedama komisijai ir dėl jos sudarymo, komisijos posėdžio sušaukimo ar kitų organizacinių priemonių skundo nagrinėjimas gali užsitęsti;

21.2. skundo nagrinėjimas gali užsitęsti dėl būtinybės vyksti skunde nurodytų aplinkybių tirti į ginčo objekto (žemės buvimo) vietą;

21.3. dėl objektyvių priežasčių negaunama medžiaga ir informacija, reikalinga skundai iširti.

22. Jeigu šių Taisyklių 21 punkte nurodytais atvejais skundo nagrinėjimo terminas pratęsiamas, likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki šių Taisyklių 20 punkte nustatyto termino pabaigos, Tarnyba išsiunčia asmeniui pranešimą raštu (arba elektroniniu paštu, jeigu skundas pateiktas elektroniniu būdu), nuroydama skundo nagrinėjimo pratęsimo priežastis ir terminą, kuriam pratęstas skundo nagrinėjimas.“

11.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (aktuali Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) nurodyta:

„14. Prašyme ar skunde raštu turi būti nurodytas asmens vardas ir pavardė arba pavadinimas (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu), adresas arba kiti kontaktiniai duomenys ryšiui palaikyti, **pagal kuriuos asmuo pageidauja gauti atsakymą**. Jeigu prašyme ar skunde nenurodytas adresas, kuriuo asmuo pageidauja gauti atsakymą, jis teikiamas pagal kitus prašyme ar skunde nurodytus asmens kontaktinius duomenis, išskyrus atvejus, kai prašyme ar skunde jokių kitų asmens kontaktinių duomenų nenurodyta.

[...]

17. Atstovaujamo asmens vardu į instituciją kreipdamasis asmens atstovas prašyme ar skunde turi nurodyti savo vardą ir pavardę, adresą arba kitus duomenis ryšiui palaikyti, **pagal kuriuos asmens atstovas pageidauja gauti atsakymą**, taip pat atstovaujamo asmens vardą ir pavardę (jeigu kreipiamasi fizinio asmens vardu) arba pavadinimą (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu) ir pateikti atstovavimą patvirtinantį dokumentą ar jo kopiją.“

12. Vertindamas Pareiškėjos ir jos atstovo skunde Seimo kontrolieriui nurodytas faktines aplinkybes, tyrimo metu surinktą informaciją, dokumentus bei remdamasis nagrinėjamam atvejui aktualiu teisiniu reglamentavimu, Seimo kontrolierius konstatuoja:

12.1. pirmiausia atkreiptinas dėmesys į tai, kad tiek NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. birželio 15 d. raštas Nr. 49SD-6270-(14.49.136E), tiek NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. raštas Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) Pareiškėjai yra individualūs administraciniai aktai dėl kurių teisėtumo įvertinimo Pareiškėja, remdamasi Žemės reformos įstatymo ir Administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatomis (pažymos 10.2 ir 10.3 punktai), galėjo kreiptis į teismą. Ši jos teisė buvo nurodyta ir kvestionuojamuose NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. birželio 15 d. rašte ir NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. rašte. Seimo kontrolieriaus atlikto tyrimo metu buvo nustatyta, kad Pareiškėja su 2021 m. liepos 14 d. skundu dėl NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. birželio 15 d. rašte Nr. 49SD-6270-(14.49.136E) nurodytų teiginių pagrįstumo kreipėsi į NŽT ir tokiu būdu realizavo savo teisę ginčyti NŽT Vilniaus miesto skyriaus sprendimą išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, tačiau Pareiškėjai neapskundus NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. rašto Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) teismui (pažymos 8.4 punktas), šio skundžiamos institucijos sprendimo teisėtumas ir pagrįstumas nebuvo įvertintas. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėja ir jos atstovas skunde Seimo kontrolieriui skundžia NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2021 m. birželio 15 d. rašte Nr. 49SD-6270-(14.49.136E) ir NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. rašte Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) nurodytus teiginius, akcentuotina, jog šios skundžiamos aplinkybės yra susijusios su ginču dėl teisės viešojo administravimo srityje, o remiantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje apibrėžta Seimo kontrolierių kompetencija (pažymos 10.1 punktas), Seimo kontrolierius negali kvestionuoti ir vertinti minėtuose NŽT priimtuose administraciniuose sprendimuose išdėstytų argumentų bei teisinių pagrindų;

12.2. analizuojant Pareiškėjos ir jos atstovo skundo Seimo kontrolieriui papildyme nurodytą aplinkybę dėl NŽT Vilniaus miesto skyriaus tarnautojų veiksmų, kai nei kartu su 2021 m. birželio 15 d. raštu Nr. 49SD-6270-(14.49.136E), nei su NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. raštu Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) Pareiškėjai nebuvo pateikta 2021 m. gegužės 11 d. Įsakymo kopija (pažymos 2.10, 9.3 punktai), pabrėžtina, kad NŽT paaiškinime Seimo kontrolieriui buvo teisingai pastebėta, jog Pareiškėja nebuvo suformulavusi aiškaus prašymo dėl 2021 m. gegužės 11 d. Įsakymo kopijos jai pateikimo (pažymos 8.1 punktas). Tačiau remiantis tuo, kad Išankstinio ginčų nagrinėjimo taisyklių nuostatos įpareigoja NŽT tarnautojus vadovautis informacijos išsamumo bei tikslumo principais (pažymos 11.1 punktas), Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo priimtas 2021 m. gegužės 11 d. Įsakymas laikytinas vienu esminių pagrindų, kuriuo savo poziciją dėl žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) dalies Pareiškėjai priskyrimo grindė skundžiama institucija ir todėl turėjo būti pateiktas suinteresuotam asmeniui, t. y. Pareiškėjai, susipažinimui. Taip pat svarbu yra tai, kad pačiame 2021 m. gegužės 11 d. Įsakyme buvo nurodyta jo apskundimo tvarka (pažymos 9.1 punktas), tačiau skundžiamai institucijai 2021 m. gegužės 11 d. Įsakymo Pareiškėjai nepateikus, Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, tokiu būdu buvo apribota Pareiškėjos teisė tinkamai ir laiku ginčyti NŽT jai priskirtos žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) dalies dydį;

12.3. dėl Pareiškėjos nurodyto teiginio, jog NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. raštą Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) dėl Pareiškėjai nesuprantamų priežasčių pateikė ne tuo elektroninio pašto adresu (pažymos 2.11 punktas), Seimo kontrolierius pastebi, kad, kaip nustatyta iš NŽT pateiktų paaiškinimų (pažymos 8.3 punktas), NŽT pripažino įvykus žmogiškojo faktoriaus įtakotai klaidai, kai Pareiškėjai institucijos atsakymas buvo išsiųstas kitu, nei prašyta pačios Pareiškėjos 2021 m. liepos 14 d. skunde, el. pašto adresu. Taigi, nors NŽT akcentavo, kad net ir išsiuntus NŽT 2021 m. rugpjūčio 23 d. raštą Nr. 1SS-1301-(5.59 E.) kitu el. pašto adresu, bet Pareiškėja jį gavo, konstatuotina, kad Taisyklių nuostatos (pažymos 11.2 punktas) įpareigoja pareiškėją nurodyti duomenis, pagal kuriuos jis pageidauja gauti atsakymą, o tai sąlygoja ir viešojo administravimo institucijos pareigą atsakymą pateikti būtent pagal tuos duomenis, kuriuos prašyme ar skunde nurodė pareiškėjas. Iš to seka, kad

nagrinėjama atveju dėl žmogiškos klaidos pirmiau paminėtoji institucijos pareiga nebuvo įgyvendinta;

12.4. vertinant tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes dėl NŽT tarnautojų neveikimo teisės aktų nustatytais terminais neišnagrinėjus ir nepateikus NŽT sprendimo į Pareiškėjos 2021 m. liepos 14 d. skundą, konstatuotina, kad Žemės reformos įstatyme, Viešojo administravimo įstatyme ir Išankstinio ginčų nagrinėjimo taisyklėse (pažymos 10.3, 10.4 ir 11.1 punktai) nustatyto 20 darbo dienų termino praleidimo fakto skundžiama institucija neneigia, tačiau akcentuoja tam buvus pateisinamas priežastis, t. y. didelį NŽT tarnautojų darbo krūvį (pažymos 8.2 punktas). Atsižvelgdamas į tai, Seimo kontrolierius pabrėžia, kad nors sisteminis valstybės tarnautojų trūkumas Seimo kontrolieriui yra žinomas ir dėl to susiklostančios aplinkybės pareiškėjų prašymų (skundų) nagrinėjimo procese yra suprantamos, tačiau viešojo administravimo institucijoje egzistuojančios vidaus administravimo problemos negali būti laikomos reikšmingomis ar pateisinančiu pagrindu nesilaikyti teisės aktuose įtvirtintų terminų. Išankstinio ginčų nagrinėjimo taisyklių nuostatos numato galimybes tam tikrais atvejais NŽT direktoriui pratęsti 20 darbo dienų terminą (pažymos 11.1 punktas), tačiau šių pagrindų nesant, institucija privalo užtikrinti tinkamo ir laiku parengto viešojo administravimo subjekto atsakymo pareiškėjui į jo prašymą (skundą) pateikimą. Taigi, nagrinėjama Pareiškėjos atveju konstatuotinas procedūrinis teisės aktų pažeidimas ir jis vertintinas neigiamai, tačiau, Seimo kontrolieriaus nuomone, svarbu ir tai, jog šis pažeidimas nebuvo labai žymus ir neturėjo įtakos tolimesniam Pareiškėjos teisių gynimui. Nepaisant to, Seimo kontrolierius pabrėžia, jog tokie NŽT tarnautojų veiksmai laikytini netinkamais ir turi būti užtikrinama, kad panašūs atvejai ateityje nesikartotų.

13. Remiantis tuo, kas pirmiau išdėstyta, seka išvada, kad NŽT tarnautojų veiksmai (neveikimas) nagrinėjant Pareiškėjos 2021 m. liepos 14 d. skundą tinkamo viešojo administravimo prasme laikytini buvę netinkamais, todėl Pareiškėjos skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos tarnautojų netinkamų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius **Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriui Laimonui Čiakui** rekomenduoja:

15.1. įpareigoti atsakingus Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos tarnautojus pateikti X Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2021 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. 49VĮ-844-(14.49.2.) „Dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo (kadastro Nr. <...>), esančio <...>, Vilniuje, dalių dydžio nustatymo“ kopiją;

15.2. užtikrinti, kad ateityje suinteresuotiems asmenims, dėl kurių teisių ir pareigų yra priimti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos sprendimai, būtų pateikiami susipažinimui institucijos priimami individualūs teisės aktai, kurių teisėtumą ir pagrįstumą suinteresuoti asmenys turi teisę skųsti;

15.3. imtis veiksmų užtikrinant, kad Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ateityje nagrinėjant pareiškėjų prašymus (skundus) būtų tinkamai įvertinamas jų turinys, o prašymai (skundai) nagrinėjami nepažeidžiant teisės aktų nuostatose nustatytos tvarkos ir terminų.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas